

Kohtuasi C-569/07

HSBC Holdings plc

ja

Vidacos Nominees Ltd

versus

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Special Commissioners of Income Tax, London)

Kaudsed maksud – Kapitali koondumine – 1,5% suuruse maksu kehtestamine aktsiate
võõrandamisel või emiteerimisel kliiringuteenuse (clearance service) süsteemis

Kohtuotsuse kokkuvõte

Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Kapitali suurendamise kaudne maksustamine

(Nõukogu direktiiv 69/335, artikli 11 punkt a)

Direktiivi 69/335 kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta, mida on muudetud
direktiiviga 85/303, artikli 11 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus maks, mida
tasutakse aktsiate emiteerimisel kliiringuteenuse süsteemis.

Uute emiteeritud väärtpaberite esmaomandamise maksustamise lubamine tähendab tegelikkuses
väärtpaberite emissiooni enda maksustamist, sest see on kapitali koondumise seisukohast tehingu
kui terviku lahutamatu osa.

Seda esmaomandamist ei saa pidada „ülekandeks” direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punkti a
mõttes, sest nii kaoks selle direktiivi artikli 11 punkti a kasulik mõju ning küsitavaks muutuks ka
selge eristus, mida tehakse nendes kahes artiklis kasutatud mõistete „emissioon” ja „ülekanne”
vahel. Nimelt tuleneks sellisest tõlgendusest, et väärtpaberiemissiooni, mis tingimata toob kaasa
ka uute, emiteeritud aktsiate omandamise, ei tohiks vastavalt artikli 11 punktidele a maksustada mis
tahes muu maksu või lõivuga kui kapitalimaks. Järelikult ei saa maks, millega maksustatakse
nimetatud esmaomandamine, kuuluda artikli 12 lõike 1 punktis a kehtestatud erandite hulka.
Seega ei saa seda maksu käsitleda maksuna, mida tegelikkuses kohaldatakse tulevikus
asetleidvatele väärtpaberiülekannetele, sest nende hüpoteetiliste ülekannete alusel ei määrata
kindlaks selle maksu maksubaasi ega maksukohustuslast.

Kui sellise maksuga maksustatakse kapitali suurendamisel väljaantavaid uusi väärtpaberid, on see
maks käsitletav maksustamisena direktiivi artikli 11 punkti a tähenduses ning selle kehtestamine
on nimetatud sättega keelatud.

(vt punktid 32, 34–38 ja resolutsioon)

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

1. oktoober 2009(*)

Kaudsed maksud – Kapitali koondumine – 1,5% suuruse maksu kehtestamine aktsiate
võõrandamisel või emiteerimisel kliiringuteenus (clearance service) süsteemis

Kohtuasjas C-569/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Special Commissioners of Income Tax, London
(Ühendkuningriik) 19. detsembri 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus
Euroopa Kohtusse 24. detsembril 2007, menetluses

HSBC Holdings plc,

Vidacos Nominees Ltd

versus

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans ning kohtunikud J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J.
Makarczyk (ettekandja) ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik K. Sztranc-Szawiczek,

arvestades kirjalikku menetlust ja 15. jaanuaril 2009 toimunud kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- HSBC Holdings plc, esindajad: *solicitor* R. Norton, I. Glick, QC, ja *barrister* D. Jowell,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindajad: M. Hall ja I. Rao ning R. Thomas,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Lyal ja M. Afonso,

olles 18. märtsi 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 17. juuli 1969. aasta direktiivi 69/335/EMÜ kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta (EÜT L 249, lk 25; ELT eriväljaanne 09/01, lk 11) [mõiste „suurendamine” asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „koondumine”], mida on muudetud nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiiviga 85/303/EMÜ (EÜT 1985, L 156, lk 23; ELT eriväljaanne 09/01, lk 122; edaspidi „direktiiv”) artiklite 10 ja 11 ning EÜ artiklite 43, 49 või 56, või mis tahes muu Euroopa Ühenduse õiguse sätte tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus esitati vaidluses, mille üheks pooleks on HSBC Holdings plc (edaspidi „HSBC”) ja Vidacos Nominees Ltd ning teiseks pooleks Commissioners of Her Majesty’s Revenue & Customs (Suurbritannia maksuhaldur) ning mis on seotud „stamp duty reserve tax” nimelise maksu (edaspidi „SDRT”) tasumisega 1986. aasta maksuseaduse (Finance Act 1986, edaspidi „FA 1986”) artikli 96 alusel.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi põhjendused 1 ja 6 on sõnastatud järgmiselt:

„asutamislepingu eesmärk on luua kodumaise turuga sarnanevate omadustega majandusliit ning selle eesmärgi saavutamise üks olulisi tingimusi on kapitali vaba liikumise soodustamine;

[...]

kodumaise turuga sarnanevate omadustega ühisturu idee on iseloomulik, et äriühingu poolt ühisturu piires kapitali koondamist tuleks maksustada ühekordselt ning nimetatud maksu määr peaks kõikides liikmesriikides olema sama, et mitte häirida kapitali liikumist;”

4 Direktiivi artiklis 4 on esitatud nimekiri tehingutest, millele võidakse kohaldada kapitalimaksu; nende tehingute hulka kuuluvad muu hulgas kapitaliühingu asutamine ja kapitaliühingu kapitali suurendamine mis tahes varalise sissemaksega.

5 Direktiivi artikkel 10 keelab direktiivi artiklis 4 loetletud tehingutelt võtta muid makse kui kapitalimaks.

6 Direktiivi artiklis 11 on sätestatud:

„Liikmesriigid ei maksusta mis tahes viisil:

a) aktsiate, osade või samaliigiliste väärtpaberite või neid esindavate sertifikaatide valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, olenemata emitendist;

b) laene, sealhulgas riigilaene, mida võetakse võlakohustuste või muude kaubeldavate väärtpaberite abil, nendega seotud formaalsusi või nende võlakohustuste või muude kaubeldavate väärtpaberite valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, olenemata emitendist.”

7 Sama direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a alusel on aga liikmesriikidel õigus teha erand artiklitest 10 ja 11 ning võtta „kindlasummalist või proportsionaalset maksu väärtpaberiülekannetelt”.

8 Direktiivi artikli 7 lõike 1 kohaselt peavad need riigid andma kapitalimaksumabastuse tehingutele, mis 1. juuli 1984. aasta seisuga olid maksust vabastatud või millele kohaldati

maksumäära kuni 0,5%. Muud tehingud, mida võib direktiivi alusel kapitalimaksuga maksustada, võib kas maksust vabastada või neile kohaldada ühetaolist maksumäära suurusega kuni 1%.

Siseriiklik õigus

9 FA 1986 artikli 87 lõike 1 alusel maksustatakse SDRT-ga tasulised lepingud aktsiate või muude maksustatavate väärtpaberite võõrandamise kohta 0,5% maksuga väärtpaberi väärtusest või võõrandamistehingu hinnast. SDRT-d ei tule maksta, kui aktsiate omandi üleminek vormistatakse vastavalt FA 1986 artiklile 92 nõuetekohaselt tembeldatud väärtpaberiülekannet kinnitava dokumendiga.

10 FA 1986 artikli 87 lõiget 1 kohaldatakse üksnes „maksustatavate väärtpaberite” võõrandamistehingutele. „Maksustatavate väärtpaberite” määratlus on antud selle seaduse artiklis 99, mille kohaselt on need aktsiad, mille on emiteerinud Ühendkuningriigis asutatud äriühingud, või aktsiad, mille on emiteerinud välismaised äriühingud, kui need aktsiad on registreeritud Ühendkuningriigi registris või „paaris” Ühendkuningriigis asutatud äriühingute emiteeritud aktsiatega, ning teatud muud õigused nende aktsiate suhtes või nende üle. FA 1986 artikli 86 lõige 4 näeb ette, et maksu kohaldatakse sõltumata tehingu toimumise kohast ja sõltumata poolte residentsusest.

11 FA 1986 artikli 96 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Kui [...] allpool artiklitest 97 ja 97a ei tulene teisiti, kuulub SDRT käesoleva artikli alusel tasumisele siis, kui:

a) isik A, kelle äritegevus on või hõlmab kliiringuteenus pakkumist maksustatavate väärtpaberite ostmisel ja võõrandamisel, on sõlminud lepingu selle teenuse osutamiseks teisele isikule, ja

b) vastavalt sellele lepingule kantakse maksustatavad väärtpaberid üle või väljastatakse A-le või isikule, kelle äritegevus on või hõlmab maksustatavate väärtpaberite hoidmist A volitatud esindajana.

2. [...] käesoleva artikli alusel tasumisele kuuluva maksu määr on 1,5%:

a) väärtpaberite emiteerimise hinnast kui väärtpabereid emiteeritakse;

b) võõrandamise hinnast, kui väärtpaberid kantakse üle tasu eest;

c) kõigil muudel juhtudel väärtpaberite väärtusest.”

12 Mõiste „kliiringuteenus” ei ole õigusaktides määratletud. Maksuhalduri tempelmaksude käsiraamatu kohaselt tuleb seda mõistet mõista alljärgnevalt:

„14.10 Harilikult on kliiringuteenus väärtpaberite hoidmise ja registrikannete alusel toimuvate arvelduste juhtimise süsteem. Väärtpabereid võib hoida määramata aja vältel süsteemis, vaatamata tegeliku omaniku vahetumistele ning neid hoiab enda käes kas kliiringuteenust pakkuva äriühing või tema poolt volitatud äriühing, mistõttu kaubeldakse nendega ilma omaniku vahetumist kajastavate dokumentideta.

14.11 Kliiringuteenused on kontinentaal-Euroopa õigusruumis tavalised. On tavaline, et aktsiad esinevad esitajaaktsia kujul, mis tagab nende füüsilise turvalisuse (seifis hoitavad esitajainstrumendid), lihtsustades samal ajal kauplemist ja arveldamist.

14.12 Kliiringuteenuse süsteemis hoitavate väärtpaberite ülemineku kohta sõlmitud lepingutelt SDRT-d ei võeta.”

13 Pärast esialgset maksu vabastab FA 1986 artikli 90 lõige 5 kliiringuteenuse süsteemis tehtud ülekandetehingud selle seaduse artikli 87 alusel üldjuhul tasumisele kuuluvast maksust.

14 FA 1986 artikkel 97a sätestab, et kliiringuteenuse pakkuja võib otseste maksude kogumisega tegeleva asutuse nõusolekul valida, et tempelmaksu ja SDRT-ga maksustatakse hoopis nimetatud artikli alusel. FA 1986 artikli 97a kohane valikuõigus jõustub kuupäevast, mil otseste maksude kogumisega tegelev asutus teavitab kliiringuteenuse pakkujat nõusoleku andmisest. Perioodil, mil valikuõigus kehtib, kuuluvad tempelmaks ja SDRT tasumisele seoses kliiringuteenusega, millega valikuõigus on seotud (näiteks FA 1986 artikli 96 lõike 1 alusel tehtavalt võõrandamiselt või emissioonilt), nii nagu need oleks kuulunud tasumisele, sõltumata FA 1986 artiklist 96. Järelikult, kui selline valik on tehtud ja see on nõusoleku saanud, maksustatakse kliiringuteenuse süsteemis tehtud ülekanded hariliku määraga, milleks on 0,5% ning ühtki maksu ei võeta asjaomaste aktsiate liitmisel kliiringuteenusega.

15 FA 1986 artikli 97 lõige 4 vabastab artikli 96 alusel võetavast maksust aktsiate emiteerimise muude aktsiate vastu vahetamisel, mida hoitakse „kliiringuteenuse skeemi” raames, kui emiteerijal on kas kontroll teise äriühingu üle või ta saavutab selle pärast pakkumise tegemist, mille alusel vahetus tehakse. FA 1986 artikli 97 lõike 6 alusel kohaldatakse seda korda üksnes siis, kui ka muud aktsiad on maksustatavad väärtpaberid.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

16 Eelotsusetaotlusest nähtub, et 7. juunil 2000 tegi Ühendkuningriigis asutatud ja seal maksuresidendiks olev HSBC avaliku pakkumise omandada kõik Prantsusmaal asutatud ja seal maksuresidendiks oleva aktsiaseltsi Crédit commercial de France'i (edaspidi „CCF”) aktsiad, mis olid noteeritud Pariisi börsil.

17 Pakkumine tehti CCF?i aktsiate ostu pakkumisena, kuid selles oli ette nähtud ka kahe äriühingu aktsiate vahetamise võimalus, mille kohaselt iga CCF-i aktsia vastu vahetatakse 13 HSBC aktsiat. Et muuta pakkumine atraktiivseks Prantsusmaa residentidest CCF?i aktsionäridele kohustus HSBC oma aktsiad noteerima Pariisi börsil. Selle noteerimise tõttu oli HSBC kohustatud avama oma nimel konto Prantsuse arvelduskojas Société Interprofessionnelle pour la Compensation des Valeurs Mobilières (SIVACOM), kellel põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal oli Pariisi börsil aktsiatega kauplemise monopol. Seega oli CCF?i aktsiate vastu HSBC aktsiaid võimalik saada kolmel viisil:

- SICOVAM-i kaudu, mis on Pariisi väärtpaberibörsil noteeritud aktsiate arveldussüsteem;
- CREST-i kaudu, mis on dematerialiseeritud kujul eksisteerivate aktsiate arveldussüsteem Ühendkuningriigis, ja
- registreerides tehingu HSBC aktsiaraamatus ja sertifikaadi omandamise teel.

18 HSBC oli nõus maksuma kogu SDRT, mis kuulus tasumisele SICOVAM?i kaudu ülekantud aktsiatelt. Kui ta seda tegema ei oleks nõustunud, oleks pakkumine olnud ebasoodne ja ei pakuks järelikult mitmele Prantsuse aktsionärile huvi.

19 CCF aktsiate eest tasumiseks väljalastud HSBC aktsiad olid „maksustatavad väärtpaberid” FA 1986 artikli 99 lõike 3 tähenduses. Nende aktsiate emiteerimisel kliiringuteenuse pakkujale, kelleks põhikohtuasjas oli Vidacos Nominees Ltd, SIVACOM?i esindaja Ühendkuningriigis, tuli FA

1986 artikli 96 lõigete 1 ja 2 alusel maksta SDRT?d määraga 1,5% nende aktsiate hinnast või väärtusest. Samas kahe ülejäänud aktsiate omandamise viisi kasutamisel aktsiate väljalaskmisel muid tempelmakse ega SDRT?d maksta ei tulnud. Alles iga järgneva aktsiate võõrandamise korral oleks tulnud tasuda maksu määras 0,5%.

20 Eelotsusetaotlusest nähtub, et CCF?i aktsionärid otsustasid SICOVAM-i kaudu saada 255 607 131 HSBC aktsiat. Nendest aktsiatest umbes 105 miljonit, see on 41%, võeti SICOVAM-ist välja ning registreeriti kahe nädala jooksul Londoni väärtpaberibörsil. Nende aktsiate järgnevad ülekanded CREST-i kaudu olid maksustatavad SDRT-ga tavamääras, see on 0,5%.

21 HSBC, kelle aktsiad olid endiselt noteeritud Pariisi väärtpaberibörsil, pakkus oma aktsionäridele ka võimalust saada rahalise väljamakse asemel dividende täiendavate aktsiatena. Kui HSBC aktsiaid, mis andsid õiguse dividendile, hoidis SICOVAM, siis emiteeriti ka täiendavad aktsiad SICOVAM-ile, sest selle süsteemi kohaselt registreeriti need viimati nimetatud äriühingu nimele. Kuna nendelt aktsiatelt tuli SDRT?d maksta määraga 1,5%, kandus selle maksukohustuse kulu üle nendele HSBC Prantsuse aktsionäridele, kes hoidsid oma aktsiaid SICOVAM-is, mille tulemusena said need aktsionärid 1,5% vähem aktsiaid kui teised aktsionärid.

22 HSBC esitas nõude, et talle makstaks tagasi SDRT SICOVAM?ile 1,5% maksumääraga emiteeritud aktsiatelt. Kuna maksuhaldur jättis selle nõude rahuldamata, esitas ta kaebuse Special Commissioners'ile.

23 Neil asjaoludel otsustas Special Commissioners menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [...] direktiivi [...] artiklid 10 või 11 või EÜ artiklid 43, 49 või 56 või mis tahes muu Euroopa Ühenduse õiguse säte keelab ühel liikmesriigil (edaspidi „esimene liikmesriik”) kehtestada 1,5% maksu aktsiate ülekandmisele või emiteerimisele juhul, kui kasutatakse kliiringuteenust, kui

a) esimeses liikmesriigis asutatud äriühing (edaspidi „äriühing A”) teeb ettepaneku omandada teises liikmesriigis (edaspidi „teine liikmesriik”) asutatud äriühingu (edaspidi „äriühing B”) börsil noteeritud ja seal kaubeldavaid aktsiaid äriühingu A aktsiate vastu, mis emiteeritakse teise liikmesriigi väärtpaberibörsil;

b) äriühingu B aktsionärid võivad valida, kas saada äriühingu A uusi aktsiaid:

- sertifikaadi kujul; või
- dematerialiseeritud kujul esimeses liikmesriigis asuva arveldussüsteemi kaudu; või
- dematerialiseeritud kujul teises liikmesriigis asuva kliiringuteenuse pakkuja kaudu;

c) kokkuvõtlikult näeb esimese liikmesriigi seadus ette, et:

- sertifikaadi kujul aktsiate emiteerimise korral (või dematerialiseeritud kujul esimese liikmesriigi dematerialiseeritud aktsiate arveldussüsteemis) ei tule maksu tasuda aktsiate emiteerimise, vaid iga sellele järgneva aktsia müügi korral, mil võetakse maksu 0,5% määras tehinguväärtuselt; kuid

– dematerialiseeritud aktsiate ülekandmise või emiteerimise korral kliiringuteenuse pakkuja kuulub maks tasumisele järgmiselt: aktsiate emiteerimise korral määraga 1,5% emiteerimishinnalt või kui aktsiate ülekanne toimub tasu eest, siis määraga 1,5% võõrandamise hinnalt, ja kõigil muudel juhtudel määraga 1,5% aktsiate väärtuselt ning kliiringuteenuse kaudu toimuva aktsiate (või nendega seotud õiguste) võõrandamise korral edaspidi rohkem maksu tasuda ei tule;

– kliiringuteenuse pakkuja võib juhul, kui ta on saanud heakskiidu pädevalt maksuhaldurilt, valida, et talle kliiringuks aktsia ülekandmisel või emiteerimisel maksu ei maksta, kuid maksustatakse iga aktsia müük, mis toimub kliiringuteenuse pakkuja kaudu, määras 0,5% hinnast. Pädev maksuhaldur võib nõuda (ja käesoleval ajal nõuab) sellisele valikule oma nõusoleku andmise tingimusena, et kliiringuteenuse pakkuja, kes soovib valikuõigust kasutada, kehtestaks ja hoiaks kehtivatena eeskirju (millega maksuhaldur on nõus), mis tagaksid kliiringuteenuse kaudu maksu kogumise ja sellega seotud õigusnormidega vastavuses olemise.

d) teise liikmesriigi väärtpapieribörsil kehtivad eeskirjad nõuavad, et kõiki aktsiaid, mis on selle liikmesriigi territooriumil emiteeritud, peab hoidma dematerialiseeritud kujul teises liikmesriigis asuv ainus kliiringuteenuse pakkuja, kes ei ole eespool viidatud valikuõigust kasutanud?”

Eelotsuse küsimus

24 Eelotsuse küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi artiklitega 10 ja 11, EÜ artiklitega 43, 49 või 56 või mis tahes muu Euroopa Ühenduse õiguse sättega on vastuolus kehtestada maks aktsiatele nende emiteerimisel kliiringuteenuse süsteemis, nagu seda tehti põhikohtuasjas.

25 Esiteks tuleb meenutada, et direktiiviga ühtlustati täielikult need juhud, mil liikmesriigid võivad kapitali koondumisele kaudseid makse kehtestada (vt selle kohta 7. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C?178/05: komisjon vs. Kreeka, EKL 2007, lk I?4185, punkt 31).

26 Euroopa Kohus on juba leidnud, et kui mingi küsimus on ühenduse tasandil ühtlustatud, tuleb sellega seotud siseriiklikke meetmeid hinnata ühtlustamismeetme sätete alusel, mitte EÜ asutamislepingu sätete alusel (vt selle kohta 13. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C?324/99: DaimlerChrysler, EKL 2001, lk I?9897, punkt 32, ja 24. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C?257/06: Roby Profumi, EKL 2008, lk I?189, punkt 14).

27 Sellest järeldub, et eelotsuse küsimusele vastamisel tuleb Euroopa Kohtul piirduda direktiivi tõlgendamisega.

28 Kõigepealt on oluline toonitada, et nagu nähtub ka direktiivi preambulist, on direktiivi eesmärk soodustada kapitali vaba liikumist, mis on üks olulisi tingimusi loomaks kodumaise turuga sarnanevate omadustega majandusliitu. Kapitali koondumise otsese maksustamise valdkonnas eeldab selle eesmärgi saavutamine seni liikmesriikides kehtinud kaudsete maksude kaotamist ja nende asemel maksu kehtestamist, mida ühisturul tasutakse ainult üks kord ja kõigis liikmesriikides sama maksumääraga.

29 Direktiivis on just ette nähtud, nagu kinnitab selle viimane põhjendus, selliste kaudsete maksude kaotamine, mis sarnanevad väärtpapieritele kohaldatava kapitalimaksu või tempelmaksuga, mis võivad ohustada direktiivi eesmärkide saavutamist. Direktiivi artiklites 10 ja 11 loetletakse kaudsed maksud, mis on keelatud.

30 Direktiivi artikli 12 lõige 1 sätestab ammendava loetelu lõivudest ja maksudest, mida võib lisaks kapitalimaksule ja erandina direktiivi artiklitest 10 ja 11 võtta kapitaliühingute tehingutelt, mis

on sätestatud viimati mainitud artiklites (vt 2. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas 36/86: *Investeringsforeningen Dansk Sparinvest*, EKL 1988, lk 409, punkt 9). Direktiivi artikli 12 lõike 1 punktis a on just nimelt välja toodud „kindlasummaline või proportsionaalne maks väärtpaberiülekannetelt”.

31 Põhikohtuasjas tekib SDRT maksmise kohustus konkreetse tehingu tõttu, millega omandatakse uusi, alles emiteeritud väärtpabereid avaliku ostupakkumise teel. Nagu selle kohta meenutab ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 23, olid kliiringuteenuse kaudu CCF-i aktsiate vastu vahetatavad HSBC aktsiad käsitatavad uute aktsiatena, mis lasti välja aktsiakapitali suurendamise raames.

32 Oluline on meenutada, et uute emiteeritud väärtpaberite esmaomandamise maksustamise lubamine tähendab tegelikkuses väärtpaberite emissiooni enda maksustamist, sest see on kapitali koondumise seisukohast tehingu kui terviku lahutamatu osa. Väärtpaberite emissioonist endast nimelt ei piisa, vaid sellel on tähendus alates hetkest, kui neile väärtpaberitele leidub omandaja (15. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-415/02: komisjon vs. Belgia, EKL 2004, lk I-7215, punkt 32).

33 Selleks, et direktiivi artikli 11 punktil a oleks kasulik mõju, peab „emissioon” selle sätte tähenduses hõlmama väärtpaberite esmaomandamist, mis toimub nende väärtpaberite emissiooni raames (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Belgia, punkt 33).

34 Kui direktiivi artikli 12 lõike 1 punktis a kasutatud mõistet „ülekanne” tõlgendada nii, nagu seda teevad Ühendkuningriigi valitsus ja Euroopa Ühenduste Komisjon, st et 1,5% maksumääraga SDRT on maks, mida tasutakse aktsiate ülekannetelt, mis toimuvad „hooajapileti” (*season ticket*) kujul, kaoks selle direktiivi artikli 11 punkti a kasulik mõju ning küsitavaks muutuks ka selge eristus, mida tehakse direktiivi artikli 12 lõike 1 punktis a ja artikli 11 punktis a kasutatud mõistete „emissioon” ja „ülekanne” vahel. Nimelt tuleneks sellisest tõlgendusest, et väärtpaberiemissiooni, mis tingimata toob kaasa ka uute, emiteeritud aktsiate omandamise, ei tohiks selle sätte kohaselt maksustada mis tahes muu maksu või lõivuga kui kapitalimaks.

35 Seetõttu ei saa väärtpaberite esmaomandamist nende emiteerimisel pidada „ülekandeks” direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a mõttes ja järelikult ei saa maks, millega maksustatakse nimetatud esmaomandamine, kuuluda selles sättes kehtestatud erandite hulka.

36 Pealegi ei saa SDRT sarnast maksu käsitleda maksuna, mida tegelikkuses kohaldatakse tulevikus asetleidvatele väärtpaberiülekannetele, sest nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 38, ei määrata nende hüpoteetiliste ülekannete alusel kindlaks selle maksu maksubaasi ega maksukohustuslast.

37 Arvestades neid põhjendusi tuleb asuda seisukohale, et kui SDRT sarnase maksuga maksustatakse kapitali suurendamisel väljaantavaid uusi väärtpaberid, on see maks käsitletav maksustamisena direktiivi artikli 11 punkti a tähenduses ning selle kehtestamine on nimetatud sättega keelatud.

38 Järelikult tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele vastata, et direktiivi artikli 11 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus maks, nagu seda on põhikohtuasjas käsitletav maks, mida tasutakse aktsiate emiteerimisel kliiringuteenuse süsteemis.

Kohtukulud

39 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule

märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Nõukogu 17. juuli 1969. aasta direktiivi 69/335/EMÜ kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta, mida on muudetud nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiiviga 85/303/EMÜ, artikli 11 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus maks, nagu seda on põhikohtuasjas käsitletav maks, mida tasutakse aktsiate emiteerimisel kliiringuteenuse süsteemis.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: inglise.